

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

DETALJPLAN för del av FUNÄSDALEN 12:18

Fjällnäs
HÄRJEDALENS KOMMUN, JÄMTLANDS LÄN

Plan MBN 2021-000972, utökat förfarande

Förfarande

Ärendet handläggs med utökat förfarande enligt plan- och bygglagen (PBL) 2010:900. Kompletta planhandlingar har sänts till kända sakägare enligt fastighetsförteckning samt till myndigheter och övriga boende som berörs.

Planhandlingarna har varit ute på samråd under tiden 2022-12-15 till 2023-01-12.

Inkomna skrivelser under samråd

- 2022-12-15 Vatten- och miljöresurs
  - 2022-12-16 Vatten- och miljöresurs
  - 2022-12-16 Telia Skanova
  - 2022-12-19 Räddningstjänsten Jämtland
  - 2022-12-28 Postnord
  - 2023-01-03 Lantmäteriet
  - 2023-01-04 Jämtkraft
  - 2023-01-10 Privatperson 1
  - 2023-01-11 Härjedalens Fjällmuseum AB
  - 2023-01-12 Trafikverket
  - 2023-01-12 LRF
  - 2023-01-18 Privatperson 2
  - 2023-01-26 Ruvhten Sijte
  - 2023-01-27 Privatperson 3
  - 2023-01-28 Västra Tännadalens samfällighet VTS
  - 2023-01-30 Privatperson 4
  - 2023-01-30 Privatperson 5
  - 2023-01-30 Länsstyrelsen Jämtland
- Yttrandet i sin helhet är bifogad samrådsredogörelsen

1. 2022-12-15*Yttrande:***Vatten- och miljöresurs AB**

I ursprungstexten om avfall upplever vi svårighet att förstå innebörden av första meningen. Förtydliga gärna vad som menas. I området för planen så har vi i lokala föreskrifter definierat det som ett område där vi endast har gemensamma uppsamlings-/insamlingsplatser. Vi tycker det är bra om det framgår i planbeskrivningen och föreslår därför nedanstående text. Den textdelen kan ev kompletteras med vad ni önskar ha med från ursprungstexten.

Avfallshantering

Området tillhör kommunens så kallade hämtområde 2 enligt definition i de lokala avfallsföreskrifterna. I hämtområde 2 sker hantering och sortering av avfall i detta fallet vid en GIP (gemensamma insamlingsplatser) som lämpligast sköts av en samfällighetsförening. Kommunens bolag Vatten och Miljöresurs AB har uppdraget att samla in det sorterade avfallet. En insamlingsplats längts med vägen för att kunna hämta/tömma avfallsbehållare behöver vara minst 4 x 20 meter och planeras så den ej hindrar framkomligheten för passerande trafik.

2022-12-16*Yttrande:***Tillägg från Vatten- och miljöresurs AB**

Vi uppmärksammade att det på E-området även angavs u₁, ev kan påverka byggnationer av avfallslösningar mm. Är dessa ledningar längre ner i marken? Skulle man t ex vilja ha underjordsbehållare, hur kan det fungera?

Kommentar:

Planbeskrivningen revideras utifrån inkomna synpunkter.

2. 2022-12-16*Yttrande:***Skanova**

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet. Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

3. 2022-12-19*Yttrande:***Räddningstjänsten Jämtland**

Räddningstjänsten har inga synpunkter på planförslaget.

4. 2022-12-28*Yttrande:***PostNord Sverige AB**

PostNord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är Postnord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll

Berg- och Härjedalens miljö- och byggnämnd

representerar Postnord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området.
PostNord har inget att anmärka och godkänner härmed den föreslagna detaljplanen MBN 2021–972.

5. 2023-01-03

Yttrande:

Lantmäteriet

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras:

a)

Lite för otydlig redovisning av innehåll i exploateringsavtal:

I planbeskrivningen på s. 16 anges att ett exploateringsavtal ska tecknas i senare skede, och ska följa de riktlinjer som kommunen tagit fram gällande exploateringsavtal. Det anges också att exploatören bland annat ska bekosta lantmåteriförrättningar.

När avsikten är att teckna exploateringsavtal ska kommunen enligt 4 kap. 33 § 3 st. 2 men. PBL redovisa avtalens huvudsakliga innehåll liksom konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av ett eller flera sådana avtal i planbeskrivningen. Detta ska enligt 5 kap. 13 § PBL göras redan i samrådsskedet.

Lantmäteriet konstaterar att lagstiftaren har avsett att exploatörens samtliga åtaganden ska redovisas på en översiktlig nivå, men där det ändå ska gå att bedöma vad åtagandena innebär. Lantmäteriet bedömer att handlingarna i dess nuvarande skick inte är tillräckligt tydliga och behöver därför kompletteras.

Redovisningen behöver enligt Lantmäteriets mening förbättras och vara mer konkret kring:

- vilka områden som avses för överlåtelse eller upplåtelse (helst redovisade på kartor)
- vilka fysiska anläggningar exploatören ska utföra och vilken standard de ska ha
- vilka olika kostnader som exploatören åtar sig att betala
- åtaganden om att betala eller inte kräva ersättningar
- tidplan för utbyggnad av de anläggningar som avtalet omfattar
- om exploatören ska ställa en säkerhet för åtaganden enligt avtalet

Glöm inte att även redovisa konsekvenserna (se ovan).

Eftersom redovisningen inte är så tydlig som krävs finns det inte någon möjlighet för Lantmäteriet att utföra sin lagstadgade uppgift att i samrådsskedet lämna råd i de fall avtalsinnehållet förefaller strida mot reglerna i 6 kap. 40–42 §§ PBL.

b) Vilka bestämmelser avgränsas av sekundära egenskapsgränser?

I detaljplanen används sekundära egenskapsgränser, men det anges inte vilken eller vilka planbestämmelser som avgränsas av de sekundära egenskapsgränserna. Detta gör att planen inte är tillräckligt tydlig i sin reglering. Boverket anger följande i PBL Kunskapsbanken på sidan om gränshierarki: *"Varken egenskapsgräns eller den sekundära egenskapsgränsen är på förhand knuten till någon eller några egenskapsbestämmelser utan kan användas för den egenskapsbestämelse det behövs för i den enskilda detaljplanen. Om den sekundära egenskapsgränsen används är det viktigt att det tydligt framgår vilken bestämmelse den avgränsar. Detta kan framgå av listan med planbestämmelser."*

c) Eventuell påverkan på befintlig gemensamhetsanläggning.

I planförslaget ska allmän plats NATUR och GATA förvaltas med enskilt huvudmannskap. En sådan förvaltning innebär att den allmänna platsen ska förvaltas gemensamt av de fastighetsägare som finns i området, och har nytta av den. Förutsättningarna i området är att det finns en befintlig gemensamhetsanläggning, Funäsdalen ga:14, som består av vägar och parkeringsplatser.

I planbeskrivningen förekommer olika information om vad som ska gälla för gemensamhetsanläggningar i planområdet.

På s. 15 står att gemensamhetsanläggning för GATA och NATUR behöver bildas i och med plangenomförandet. Detta är visserligen rätt sätt att genomföra allmänna platser med enskilt huvudmannskap. Dock finns det redan en befintlig gemensamhetsanläggning för vägen.

På s. 16 framgår att Funäsdalen ga:14 finns inom planområdet, och att plangenomförandet kommer innebära markområden som gemensamhetsanläggningen ansvarar för kommer ändras, så att allmän platsmark GATA ingår i gemensamhetsanläggning.

Lantmäteriet uppmärksammar dock att Funäsdalen ga:14 redan omfattar den väg som i planförslaget blir planlagd med GATA. Därmed blir det oklart vilken åtgärd som menas i planbeskrivningen. Det behöver därmed ses över på nytt, om det är aktuellt med omprövning av Funäsdalen ga:14 för att införliva de nya bostadsfastigheterna. Likaså vad som ska gälla

för NATUR, om det ska ingå i Funäsdalen ga:14, eller omfattas av en ny gemensamhetsanläggning.

d)

Eventuellt bildande av nya servitut.

I planbeskrivningen på s. 14 finns följande text:

Servitut

Planförslaget innebär en möjlighet att stycka av fastighet för bostadsändamål med infart över befintliga vatten- och spillvattenledningar som servar annan fastighet.

Konsekvenser

I lantmäteriförrättningen behöver befintliga ledningar säkras genom att servitut eller ledningsrätt bildas.

Det är oklart vad som menas i denna text. De vatten- och avloppsledningar som redan finns är säkrade med ledningsrätt. Möjlighet till infart från GATA till de nya bostäderna är inget som hindras av att ledningar ligger under marken.

Detta bör ses över igen.

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras:

a)

Kontrollera fastighetsgränser med 0,025 meters lägesosäkerhet

Ett antal fastighetsgränser inom planområdet är inlagda i den digitala registerkartan med mycket god lägesosäkerhet (0,025 meter), men denna lägesosäkerhet kan vara missvisande. Det är möjligt att dessa fastighetsgränser inte har kontrollmätts av kommunen.

Vid övergången mellan referenssystemen RT 90 och SWEREF 99 transformerades nämligen tusentals gränspunkter över hela landet som registrerades rakt av, utan kontroll, med lägesosäkerheten 0,025 eller 0,03 meter. Det har i efterhand visat sig att många av dessa punkter till exempel i områden med lokala stamnät kan ha god ”intern” lägesosäkerhet, men inte ligga rätt i förhållande till SWEREF 99.

Lantmäteriet uppmanar därför kommunen att vara extra uppmärksam vid planläggning av områden där det förekommer gränser med just lägesosäkerheten 0,025 eller 0,03 meter, och vid behov kontrollmäta sådana gränser.

b)

Påverkan på befintlig samfällighet

På s. 12 står att Funäsdalen 12:18, s:1 och s:64 kommer behöva förändras, för att flytta s:1 till den befintliga vägens placering. Det som behöver tydliggöras kring denna åtgärd är vilka som är delägare i Funäsdalen s:1, eftersom samtliga deläggande fastigheter blir sakägare vid lantmäteriförrättning. Det behöver också tydliggöras vem som ska ansvara för att ansöka och bekosta en sådan åtgärd.

c)

Grundkarta

Aktualitetsdatum för fastighetsredovisningen respektive för övriga detaljer i grundkartan är något föråldrad. Det är viktigt att grundkartan är aktuell i varje steg av planprocessen för att det ska vara lätt att överblicka de förutsättningar som finns för planläggningen.

Delar av planen som skulle kunna förbättras

(Under denna rubrik redovisas synpunkter som inte direkt ligger inom Lantmäteriets lagstadgade bevakningsområden, men som enligt Lantmäteriet skulle förbättra detaljplanen.)

a) **Skrivning om vilka föreskrifter och allmänna råd som tillämpas**

Lantmäteriet konstaterar att plankartan är upprättad efter Boverkets nya föreskrifter och allmänna råd BFS 2020:5 och 2020:6. Enligt en rapport från Boverket finns förslag om att det är den digitala detaljplaneinformationen (koordinaterna) i stället för den analoga plankartan som ska bli juridiskt gällande framöver. Det kan därmed vara bra att redovisa i planbeskrivningen om vilka föreskrifter och allmänna råd som följts. Följer planen även föreskrifterna och allmänna råden om digital planbeskrivning enligt BFS 2020:8?

b) **Otydlig planbestämmelse**

Det är viktigt att planbestämmelser är tydliga. Boverket anser att planbestämmelser som avser åtgärder där särskilda aspekter ska beaktas måste vara särskilt tydliga och om särskilda åtgärder ska utföras måste det tydligt framgå vilka åtgärder som åsyftas. Vad menas exempelvis med "dämd dränering" dit takavvattning ska ske? Lantmäteriet menar att det finns risk för problem vid tolkning en av denna planbestämmelse.

Kommentar:

Planbeskrivningen kompletteras med mer utförlig information kring exploateringsavtalets innehåll och konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av sådant. Plankartan kompletteras med information om vilka egenskapsgränser som avgränsas av de sekundära plangränserna. Beskrivning om gemensamhetsanläggningar revideras i planbeskrivningen.

Kommunen noterar Lantmäteriets kommentar gällande fastighetsgränserns lägesosäkerhet. I planbeskrivning förtydligas avsnitt gällande gemensamhetsanläggningar. Grundkarta och fastighetsförteckning aktualiseras inför granskning och antagande av detaljplanen.

6. 2023-01-04

Yttrande:

Jämtkraft

Härjeåns Nät AB är nätägare i aktuellt område, Jämtkraft Elnät AB har således inga synpunkter på samrådshandlingarna i ärende 2021-972 (Jämtkrafts dnr Elnät22/360/503).

7. 2023-01-10

Yttrande:

Privatperson 1

Det är bra att hänsyn tas till lämningar i området. Jag hade önskat längre svarstid på synpunkter kopplat till ärendet, så röda helgdagar och postens utdelning som ej är varje dag ställer till det. Jag ser gärna att vägbelysning kommer på plats i området.

Kommentar:

Samrådstiden för detaljplaner med ett utökat förfarande ska enligt bestämmelser i Plan- och bygglagen vara minst tre veckor. Detaljplanen gick ut på samråd den 15 december 2022.

Inom en treveckorsperiod från den 15 december inföll en röd dag, annandag jul den 26 december, varför samrådstiden sattes till drygt fyra veckor. Kommunen har förlängt svarstiden för de som efterfrågat det.

8. 2023-01-11

Yttrande:

Härjedalens Fjällmuseum AB

Härjedalens kommun har inkommit med en remiss rörande ny detaljplan för bostadsbebyggelse inom Funäsdalen 12:18.

Förslaget berör en plats norr om Tännån, väster om Tännadalssjön, som tidigare använts som fäbod samt en kallkälla. Den nya bebyggelsen är tänkt att grupperas runt en tidigare vägsträckning nedanför (söder om) nuvarande väg 84.

a)

Till underlagen för samrådshandlingarna ligger en utredning av Arkeologacentrum AB. I utredningen dras i korthet slutsatsen att fäboden är av yngre datum (omkring 1915, då den benämns "fäbodtäkt") och inte omfattas av skydd som fornlämning enligt KML. Det tycks som om slutsatsen görs med utgångspunkt i äldre kartmaterial. Dock finns lokalthistorisk forskning, som tar sin utgångspunkt i annan typ av källmaterial, laga-skifteshandlingar o dyl (Sven Dahlström 1989). Tack vare detta kan fäboden identifieras som Fettjevall, en fäbod som tillhörde gården 39 Loken, och som existerade före laga skifte 1893–1898. Den ingick då ännu i det komplicerade system med dryga hundratalet fäboddar, där bruket reglerades i samråd mellan ägarna. Efter skiftet minskade antalet fäboddar, och bruket blev mer av en enskild angelägenhet.

Slutsatsen bör alltså vara att fäboden är äldre än 1893 och ingick i en tidigare form av fäbodbruk (i ett system av fäboddar). Det betyder samtidigt att det inte finns någon tydlig bakre gräns för dess ålder. Detta antagande styrks något av det faktum att det inte finns några byggnader kvar på platsen - dvs fäboden bör ha övergivits i samband med laga skifte (inte ha uppförts som ett resultat av laga skifte). Arkeologacentrum anger att fäboden inte finns noterad på avvittringskartan från 1855. Det kan betyda att Fettjevall uppfördes någon gång mellan 1855 och 1893. Men det är samtidigt osäkert varför platsen inte noterades på just denna karta. Det kan finnas andra skäl än att fäboden inte skulle ha existerat 1855.

Slutsatsen är alltså att det är sannolikt att platsen uppfyller kraven för skydd som fornlämning i enlighet med 2 kap KML. Kommunen bör därför kontakta Länsstyrelsen i Jämtlands län för en bedömning av lagskyddet.

b)

Planförslaget kan tolkas så att en del av det öppna område kring fäboden bebyggs, något som avstyrks ur kulturhistorisk synpunkt.

Berg- och Härjedalens miljö- och byggnämnd

- c) Planbeskrivningen/samrådshandlingen 2022-12-15 anger att kulturlämningarna skall undantas från den fortsatta planeringen, dvs inte ingå i detaljplanen (se s 21 och 24). Där anges dock också att ett "skyddsområde" ändå skall upprättas runt fäboden och den tidigare brukade kallkällan. Skälet att uttryckligen INTE låta kulturlämningarna ingå i detaljplanen så nära ny bebyggelse är oklar, snarare finns tidigare exempel på problem som kan uppstå när man s a s detaljplanelägger "runt" platser av kulturhistoriskt intresse. Hur det s k skyddsområdet runt fäboden och kallkällan skall upprätthållas är oklart om platsen inte får ingå i detaljplanen.

Snarast finns behov av att länsstyrelsen fastställer gränserna för fornlämningen enligt 2 kap KML, se 1. ovan. I vart fall kan lämningarna ingå i detaljplanen.

- d) Med hänvisning till kommande markentreprenader i området finns skäl att påminna om att också ej idag kända kulturlämningar kan omfattas av lagskydd som fornlämningar enligt 2 kap KML. De får ej skadas, täckas över etc. Påträffas sådana lämningar skall länsstyrelsen kontaktas.

Kommentar:

I samrådet har Länsstyrelsen Jämtland framfört att de inte har några anmärkningar på detaljplanen ur arkeologisk synpunkt. Det tolkas som att de delar kommunens bedömningar och att de inte har några invändningar på den utredning som gjorts och de slutsatser den lett till. Det avstånd som lämnats mellan planområdesgränsen och lämningarna motsvarar det avstånd som rekommenderats som skyddsområde i den arkeologiska utredningen.

9. 2023-01-12*Yttrande:***Trafikverket**

Byggnadsfritt avstånd om 30 meter tillgodoses. Befintlig anslutning till området ska användas och är utanför planområdet. Om en befintlig utfart till allmän väg ska ändras exempelvis breddas eller flyttas så ska en ansökan göras till Trafikverket.

Trafikverket vill framhålla att väg 84 är primär transportled för farligt gods. Hänsyn till farligt gods ska beaktas för exploatering enligt de rekommendationer berörd länsstyrelse anger för vägen. Trafikverket vill uppmärksamma att eventuella skydds/riskreducerande åtgärder som sker till följd av kommunal planering inte ska placeras inom vägområdet. Trafikverket hänvisar i övrigt till Länsstyrelsens bedömning.

10. 2023-01-12*Yttrande:***LRF**

Då förslaget inte berör åkermark har vi ingenting att erinra kring förslaget.

Vi vill tillägga att en av kommungruppens ledamöter är jävig i detta ärende, därför deltog denna person inte i förhandlingarna inför detta yttrande. Avslutningsvis vill vi tacka för möjligheten att inkomma med synpunkter.

11. 2023-01-18

Privatperson 2

Vi motsätter oss inte exploateringen men som en av de närmast berörda fastigheterna Fu 12:100 har vi för oss några viktiga synpunkter.

Det är bra att bebyggelsen har anpassats till resultatet av naturvärdesinventeringen men exploateringsgraden i antalet tomter är betydligt större än vad föpen anger. Sex tomter har blivit femton och byggrätterna på varje tomt är betydligt större än de i vårt området och taknockhöjden är inte reglerad. Risken för överexploatering i förhållande till naturvärden och befintlig bebyggelse är stor.

För att minska risken för störningar mot vår fastighet föreslår vi därför att de närmaste tomterna undantas, det gäller tomten som gränsar mot oss och 12:83 och de tre tomterna mittför på södra sidan gamla vägen. Det är mark som kan läggas till NATURområdet och få en viktig funktion för det rörliga djurlivet som del i en passage mellan Hamrafjället till Tännån och vidare över dalgången.

Den goda växtligheten på sydväxberget Hamrafjället är avsatt som naturreservat och närheten till Tännån och alla källflöden i den trånga dalgången har i alla tider lockat till rikt djurliv det visar bl a det forntida fångstgropsystemet i närheten och efter många år i området ser vi mycket vilt som älg, ren, rådjur, räv, hare och rovfåglar röra sig här. Även järv kan spåras.

Vi saknar en viltinventering i planunderlaget som kan ge bättre svar på hur viltet påverkas av exploateringen.

Kommentar:

Områdets utbredning och antal tomter som redovisas i den fördjupade översiktsplanen grundar sig på uppskattningar som gjordes i samband med framtagandet av översiktsplanen. Där- efter har utredningar genomförts och justeringar har gjorts i förhållande till dessa. Kommunens bedömning är att planförslaget följer intentionerna i den fördjupade översiktsplanen.

Byggnader inom planområdet är begränsade till att placeras inom de områden som pekats ut för exploatering – kvartersmark för bostäder. Dessa områden är utformade med hänsyn till bland annat naturvärdena på platsen. De höga

naturvärdena är också en anledning till att planförslaget avviker från den utformning som den fördjupade översiktsplanen anger.

För att erhålla en god helhetsverkan för bebyggelsen längs med Gamla vägen har hänsyn tagits till bestämmelserna i den angränsande detaljplanen. Med god helhetsverkan avses inte att områden som angränsar till varandra behöver vara identiskt utformade. Om det inte råder speciella krav i eller i anslutning till områden med stora kulturhistoriska eller miljömässiga värden ska varje område kunna spegla sin tid och sammantaget blir hänsynskravet till omgivning och befintlig bebyggelse en sammanvägning mellan anpassning, tekniska förutsättningar och olika formspråk. Den angränsande detaljplanen togs fram under andra halvan av 1970-talet och speglar sin tid och sitt syfte. Stora delar av bebyggelsen i den angränsande planen fanns även redan på plats när planen antogs 1976.

De allmänna förutsättningarna i form av goda möjligheter för friluftsliv kvarstår sedan 1970-talet men upplevelserna och beteenden har förändrats. I utformningen av en detaljplan för fritidshus behöver kommunen vara uppmärksam på att det utan föregående prövning kan bli permanentbostäder av det som planeras som fritidshus, vilket också sker i ökad omfattning än tidigare. Där det är lämpligt med en sådan utveckling är det rimligt att ha det i åtanke när planen utformas. I huvudsak gäller det för området där det i övrigt finns en fungerande infrastruktur och där detaljplanen innebär en förtätning.

Kommunens bedömning är att skillnaden i storlek och uttryck de båda områdena emellan inte kommer vara av sådan art att det inverkar negativt på området som helhet.

Plankartan revideras genom att tomten närmast fastigheterna Funäsdalen 12:83 och Funäsdalen 12:100 tas bort och ersätts med användningen Natur. Plankartan kompletteras också med en bestämmelse om högsta tillåtna nockhöjd för byggnader.

Utifrån den begränsande yta som detaljplanen avser har inte kommunen funnit ett behov av att inventera en eventuell förekomst av vilda djur i området. Gällande vilda djur och hur de kan påverkas av ett plangenomförande är det mer relevant att fokusera på djurens möjligheter att röra sig i landskapet generellt än att i detalj utreda och beskriva vilka djur som befinner sig på en plats vid en viss tidpunkt. I regel har dessa djur större revir eller hemområden och är i jämförelse med många fågelarter mindre störningskänsliga. De djur som rör sig längs dalgången har fortsatt goda möjligheter att ta sig förbi området i öst-västlig riktning nedanför planområdet vid Tännån

samt mellan planområdet och riksvägen. I planområdet finns tre släpp/öppningar i bebyggelsen som möjliggör för djur att röra sig mellan dessa.

12. 2023-01-26

Ruvhten sijte

Kommunens bedömning är att riksintresse rennäring inte påtagligt påverkas negativt då planområdet ligger i anslutning till befintlig bebyggelse och utgör förtätning genom exploatering av ett område som pekats ut för bostäder i den fördjupade översiktsplanen. Kommunen konstaterar vidare att planområdet ligger ca 300 meter från riksintresse rennäring.

Ruvhten sijte vill förtydliga att området ligger mitt i renbetesland. Riksintresse rennäring ska ses i ett landskapsperspektiv eftersom det handlar om ett skydd för områden med olika ändamål som måste hänga ihop för att helheten ska fungera. Renen är van att vistas här, i huvudsak mellan april-september. Det är därför viktigt att eventuella fastighetsköpare upplyses om detta och inte vänder sig emot samebyn vid eventuell uppfattad olägenhet i samband med att renen beträder deras fastighet.

Renens markanvändning beror av årstid, väder, betesförhållanden samt yttre faktorer så som rörligt friluftsliv, skoterkörning, vägar och skogsbruk. Ruvhten sijte framhåller att det går inte enbart att se till detaljplanens faktiska ianspråktagande av mark och bortse från de kumulativa effekter som kan uppstå. Den utvecklade bebyggelsen som planen innebär medför att fler människor kommer att röra sig i terrängen, vilket ger en ökad risk för spridning av renarna som följd. De faktiska konsekvenserna av planen behöver därför beskrivas bättre.

Ruvhten sijte noterar att det har gjorts en arkeologisk utredning av området vilket är bra, men samebyn begär att det även görs en utredning av en arkeolog med kunskap om samiska fornlämningar såsom kokgropar, bengömmor, renvallar. Annars är risken stor att viktiga lämningar går förlorade.

Kommentar:

Frågan kring kumulativa effekter är viktig och de potentiella störningarna i bedrivandet av rennäring ökar ju fler personer som bor och vistas i fjällen. Samtidigt är det i denna detaljplan fråga om ett begränsat antal tomter som genererar ett begränsat tillskott av personer som kan ta sig vidare ut i området. Tillkommande bebyggelse sker dessutom i form av förtätning i anslutning till redan exploaterat område. Sammantaget bedömer kommunen att det inte finns behov av att utreda konsekvenserna vidare inom ramen för denna detaljplan, då den påverkan som kan följa av planen inte bedöms som betydande.

Gällande lämningar i området har kommunen gjort anpassningar av detaljplanen i förhållande till det som framkommit i den arkeologiska utredningen. Länsstyrelsen Jämtland har inte framfört några synpunkter på den arkeologiska utredning som genomförts och de anpassningar som gjorts av detaljplanen i förhållande till detta. Av kommunens planeringsstrategi framgår att det finns en avsikt att revidera *kulturmiljöprogrammet* senast år 2025. Programmet ska bidra till att den lokala identiteten stärks och användas som ett planeringsunderlag i kommunens strategiska arbete. I arbetet kan frågan om de samiska fornlämningarna med fördel ingå och hanteras i ett bredare perspektiv.

2023-01-27

Privatperson 3

Vi ser positivt på en exploatering av området men värnar det djurliv och den artrika fauna som finns. Därför uppskattas att man flyttat exploateringen från området med höga naturvärden till platser med lägre värden. I planbeskrivningen står ” Totalt kan elva nya fastigheter för bostadsändamål tillskapas om detaljplanen utnyttjas maximalt.” samt ” Inom planområdet finns tre områden som utgör allmän platsmark Natur – befintlig skog bevaras.” vilket inte stämmer med den plankarta som publiceras. En ökning från den fördjupade översiktsplanens 6 tomter till 11 och sedan 15 tomter riskerar att påverka djurens rörlighet och vi önskar därför att en viltinventering görs med särskild vikt på viltpassager. Vi föreslår att de tre sammanhängande tomterna på södra sidan av Gamla vägen görs om till NATUR för viltpassage. Kanske kan postlådesamling och avfallsanläggning anläggas i anslutning till befintliga i angränsande stugområde?

Vi uppskattar att en fågel- och naturvärdesinventering har gjorts med tre fältbesök under vår och försommar 2021. Dock ser vi en risk att vissa arter har missats eller inte visat normal population när samtliga besök gjorts under samma år. Under flera år har vi gjort iakttagelser av hökuggla i området och under 2022 har vi skäl att anta att den häckat i projektområdet eller dess närhet. Förutom de fåglar som inventeringen påvisar har vi observerat gråspett, lappmes, sidensvans, tornfalk och rödstjärt vid vår fastighet. Kan också bekräfta fler observationer av grönbena, drillsnäppa, strömstare och flockar av gråsiska vid Tännån samt tretåig hackspett på fastigheten.

Ju fler människor som utgår från området kommer att öka antalet besök på Hamrafjellet vilket naturligtvis kommer att påverka de häckande rovfåglar som finns där och ofta ses sväva över södra sidan av Rv84. För att minska konsekvenserna för det befintliga fågellivet önskar vi att största byggnadsarea på samtliga byggrätter begränsas till 120 m^2 i linje med

inventeringens rekommendation att bevara ett grönt nätverk av sammanhängande skog.

Vid prövning av upphävandet av strandskyddet vill vi att man utreder påverkan på habitat för strömstare, drillsnäppa och utter som förekommer i Tännån rakt nedanför projektområdet.

För att minska byggnadernas påverkan på landskapsbilden och för att smälta ihop med angränsande detaljplan bör detaljplanen begränsa bygghöjden (där ytterväggens utsida i en tänkt linje möter taket) samt att vind inte får inredas.

För att beakta det rörliga friluftslivets intressen är det av största vikt att skidspår och skoterled får vara kvar med befintlig dragning. Skidspåret används frekvent även av de som inte bor i området.

Kommentar:

De felaktigheter som finns i planhandlingarna med olika uppgifter på olika ställen rättas till. Plankartan kompletteras med en bestämmelse om högsta tillåtna nockhöjd för byggnader.

Alla exploateringar som innebär att naturmark tas i anspråk för bebyggelse bidrar i någon mån till förändrade rörelsemönster för de djur som tidigare rört sig inom området. Bortsett från fåglar, som hanterats separat i utformningen av detaljplanen, har många av dessa djur relativt stora revir och hemområden och är i allmänhet mindre störningskänslig för liknande exploateringar jämfört med vissa fåglar. Gällande vilda djurs möjligheter att röra sig i området finns det tre släpp/öppningar i planområdet som förbinder området norr om Gamla vägen med området söder om Gamla vägen. Sammantaget bedöms inte avvikelserna från den fördjupade översiktsplanen leda till väsentligt försämrade livsvillkor för de vilda djur som rör sig i området. Inför granskning ser kommunen över om ytterligare justeringar behöver göras i förhållande till förekomsten av fåglar.

I arbetet med detaljplanen är det endast inom kvartersmark för bostäder och tekniska anläggningar samt inom allmän plats gata som strandskyddet avses att upphävas. I anslutning till Tännån och inom allmän plats Natur kommer strandskydd fortfarande att gälla.

13. 2023-01-28

Västra Tännadalens samfällighet VTS

Västra Tännadalens Samfällighetsförening – VTS har i skrivelse 2022-12-15 inbjudits att lämna synpunkter i det samråd som nu inletts. Vi vill gärna ta den chansen. VTS ansvarar för Gamla vägen som går rakt igenom aktuellt planområde. Vårt yttrande kommer därför att ta upp vägfrågor och därtill hörande

aspekter. VTS styrelse har varken kunskap eller mandat att lämna synpunkter i andra frågor som tas upp i underlagen för samrådet. Dock har vi noterat att enskilda medlemmar i VTS är kritiska till föreslagen uppmjukning av reglerna om strandskydd i delar av planområdet.

Allmänt om Gamla vägen

VTS välkomnar förslaget att möjliggöra för fler människor att finna en fast punkt i vår trakt. Vi noterar att i förslaget har Gamla vägen en central funktion att försörja de nya invånarna med tillgänglighet. Gamla vägen fortsätter vara en pulsåder som tjänar både tidigare boende, nyinflyttade samt servicetrafik. VTS vill värna om vägens kvalitet, skötsel, bärighet och funktion. VTS har ett avtal med Funäsfjällen om att upplåta en längre sträcka av Gamla vägen som cykelled för besökare. VTS mottar ett årligt statligt bidrag från Trafikverket för underhållet av vägen.

Utfart från resp fastighet till Gamla vägen

Samtliga 15 planerade fastigheter planeras få in- och utfart direkt till vägen. Detta kräver god sikt och framkomlighet. Särskilt viktigt blir in- och utfarter till fastigheter i backen upp mot väg 84 där sikten är sämre. Kanske måste här särskilda åtgärder vidtas för att dämpa hastigheter (chikan, fartdämpare, hastighetsbegränsning). Särskild omsorg bör läggas av entreprenören vid planläggning av fastigheternas in- och utfarter.

VTS vill absolut undvika att parkering sker på vägen. De nya privata tomterna måste ha plats för egna och gästers fordon. Därutöver bör övervägas om en gemensam parkering/uppställningsplats bör planeras i området.

En särskild utmaning blir uppställning av bygg- och entreprenadmaskiner under exploateringsfasen. Även uppställning av manskapsbodar bör planeras. Det är av stor vikt att Gamla vägen hålls fri så att trafiken kan löpa fritt.

Slitage på Gamla vägen

Det är självklart att en exploatering av denna storlek innebär kraftigt ökat slitage på denna grusväg. VTS anser att slitaget kommer att inträffa i olika faser i projektet. Kraftigt slitage under relativt kort period sker då 15 tomter ska iordningsställas med markarbeten, grävning och trädfällning. Detta inbegriper även framdragning av vatten, avlopp, el, fiber etc. Vad vi förstår ska därefter dessa tomter säljas av exploitören. I nästa fas sker vägslitage under en längre period i samband med att byggnader uppförs på resp fastighet.

Det är känt för exploatören att VTS inom sin samfällighet redan idag vid större projekt såsom ny-, om- och tillbyggnad kräver ersättning av exploatör/byggherre för ökat vägslitage.

Ersättningen utgår idag med ett engångsbelopp som VTS placerar i en egen fond för vägunderhåll. Själva exploateringen och iordningsställandet av nya fastigheter måste därför betraktas som en egen händelse som kräver ersättning till VTS. Nästa fas med vägslitage sker då resp ny ägare planerar uppföra byggnader på den egna tomten. VTS avser att inleda samtal med exploatören för att lösa dessa frågor.

Löpande skötsel och underhåll av Gamla vägen

VTS avser att under denna byggprocess året runt underhålla vägen med snöröjning och sommarskötsel. Vår entreprenör är informerad om att detta projekt är på gång. Under exploatering och byggande ser VTS helst att tung trafik använder den kortaste vägen ner från väg 84 på Gamla vägens västra infart fram till planområdet. Det framstår som mest naturligt att även den framtida trafiken till de nya fastigheterna kommer att ske från väster för att slippa köra hela Gamla vägen.

VTS önskar vidare diskutera med kommunen på vilket sätt man önskar ge ny benämning "GATA" till Gamla vägen och vilka praktiska konsekvenser detta får för oss som väghållare (se sid 6 i Planbeskrivningen).

Avfallshantering

VTS noterar att exploatören planerat för en uppsamlingsplats i aktuellt område av hushållsavfall inkl matavfall. Detta är bra. Samtidigt har VTS sedan lång tid en annan uppsamlingsplats för hushållsavfall längre österut på Gamla vägen. Vi anser att här krävs överläggningar och samordning. Idag ingår inte avfallshantering som en av VTS kärnuppgifter varför en ny förrättning troligen bör ske. VTS har sedan flera år löpande kontakt med kommunen om de framtida lösningar som står till buds. Idag är resp fastighetsägare själv kund hos Vatten- o Miljöresurs. Det blir dock troligen mest ekonomiskt om samfälligheten i en framtid blir kund hos Vatten- o Miljöresurs och sedan i sin tur fakturerar de boende. Denna fråga måste tas upp på VTS årsmöte eftersom den berör alla fastigheter. I VTS ingår även fastigheter på Hammervallsvägen som är berörda.

Postlådor

VTS anser att exploatören bör ombesörja gemensam plats för de nya tomternas postlådor vid vägkanten.

Anslutning till GA 14

VTS förväntar sig att de nya fastigheterna kommer att ingå i vår samfällighet. Planbeskrivningen sid 16 skriver att "efter ett plangenomförande bör nybildade fastigheter ingå i samfälligheten". VTS delar alltså denna uppfattning. De nya

fastigheterna är belägna vid Gamla vägen och det är naturligt att de kommer att ingå i VTS. VTS önskar i dagsläget få kommunens besked om hur man i kommunen vill gå vidare i fråga om anslutning till befintlig samfällighet. VTS anser att ny förrättning ska vara klar innan detaljplanen vinner laga kraft. Alternativt kan det finnas ett exploateringsavtal mellan kommun och exploatör av vilket framgår att förrättning ska vara klar innan exploatören kan sälja tomterna. VTS förutsätter ett nära samråd under processen mellan exploatör, kommun, Lantmäteriet och VTS för att lösa frågor om avgifter, ny förrättning, nya andelstal mfl frågor. Flera av dessa frågor finns reglerade i Anläggningslagen (1973:1149).

Kommentar:

Inom planområdet finns väl tilltagna vägområden som bidrar till bättre sikt. I plankartan finns bestämmelse som förhindrar att parkeringar placeras inom allmän plats Gata. Gata är en planteknisk term som i det här fallet avser vägen med vägområde. Vanligtvis ingår möjligheten att ha parkeringar inom Gata men i denna plan är det bortreglerat. Inför granskning ser kommunen över det eventuella behovet av att komplettera bestämmelsen med markreservat för gemensamhetsanläggning.

Kommunen ser inget behov av att anordna särskild yta för parkering eller uppställning inom planområdet. Respektive behov av parkeringar ska lösas inom kvartersmark för bostäder vilket också prövas i samband med bygglov.

Gällande den anläggningsförrättning som behöver göras i samband med omprövning av gemensamhetsanläggningen behöver detaljplanen först antas och vinna laga kraft. Därefter kan förrättningslantmätaren använda detaljplanen som underlag i förrättningen.

14. 2023-01-30

Privatperson 4

Planbeskrivning motsäger sig översiktsplanen

I översiktsplanen finns det sex tomter på aktuellt område men i planförslaget är det 15 tomter, exploateringsgraden har ökat markant från ursprungsplanen och planen motstrider därmed översiktsplanen.

”Kommunen skall verka för invånarnas bästa” text taget från Härjedalens kommun - friluftslivet med skid-, cykel - och skoterleder kommer att begränsas.

”Anpassning till befintlig bebyggelse efter Gamla vägen” – text från Härjedalens kommuns utskick. De byggareor och hushöjder som föreslås är betydligt större än befintlig bebyggelse och därför motsäger sig detta ståndpunkten i utskicket.

Viltpassage ej utredd mm

Viltpassage – missat i planbedömning, en sedan årtusenden naturlig passage för vilt genom dalgången. Exploateringen hindrar möjlighet till fortsatt viltpassage. Kallkällan för djuren en säkerhet för passage mot ån. En viltinventering måste utföras för att få en riktig bild av.

Rennäringen nämns inte i utredningen utan skall tas upp först i nästa steg, det borde tagits in tidigare då det kan påverka utformningen av tomterna.

Långsiktig utredning om hur ljusföroreningar kan påverka arter som förekommer i området saknas och hur det i sin tur kan påverka djurlivet.

Artskyddsdispens saknas och innan det kan ansökas om behöver en viltinventering utföras.

Fridlysta arter finns, och bör utredas vidare som Länsstyrelsen skriver.

Strandskyddsdispens

Förslagna tomter på södra sidan av vägen ligger delvis inom LIS-område, godkänns dessa kan det leda till flera tomter i framtiden kommer att möjliggöras på liknande platser och strandskyddet inom dalen urholkas.

Boverket skriver (enligt 7 kap i miljöbalken) att för att få bygga inom ett LIS-område behöver kommunen kunna motivera det och åtgärder som kan få dispens för att få bygga är bla att det ger långsiktiga arbetstillfällen eller till att det fortsatt ska kunna finnas butiker och offentlig service på landsbygden. Vi som lämnar yttrande kan inte se hur de tomter som behöver dispens uppfyller dessa kriterier.

Markförhållanden

Ny geundersökning behövs då nuvarande plan baseras på en äldre undersökning. Enligt översiktsplanen skall det ingå klimatförändringars påverkan på markanvändning när geundersökningar utförs vid framtagande av nya detaljplaner, något sådant finns ej med.

Dagvattenutredning saknas i detta skede och problem vid snösmältning måste beaktas för att fastigheter ej ska få problem med fuktskador.

Planering av tomter i sänkor med blötområden är inte optimalt då problem med sättningar finns i området.

Om de förslagna tomterna på södra sidan av vägen skall bli möjliga bör en skredundersökning utföras.

Anpassning till Gamla vägen

Planering av nerfarter på Gamla vägen för byggtrafik från RV 84 bör ses över och åtgärder behöver utföras på den enskilda vägen om det skall vara en säker väg som klarar byggtrafik i den ökade mängd som förväntas kunna bli. Vidare är Gamla vägen ej byggd för att klara stora mängder tunga fordon som skulle kunna belasta vägen vid husbyggnation. Säkra infarter till varje fastighet måste kunna garanteras och påvisas i planbeskrivningen.

Förslag på tomter

Föreslaget är att de tomter som ligger närmast fastighet Funäsdalen 12:31, 12:83 och 12:100 stryks samt de planerade tomterna på södra delen av Gamla vägen, d v s 6 tomter. De enstaka planerade tomterna som gränsar till Naturområden bör tas bort då dessa inskränker på passagemöjligheter för vilda djur.

Övrigt

Bilaga från Trafikverket ”Kopia av yttrande till Länsstyrelsen från Trafikverket, daterat 2 juni 2022” finns ej på hemsidan och vi skulle vilja ta del av den.

Sammanfattningsvis ses ett hot mot de unika naturområden som finns inom det planerade området.

Kommentar:

Planförslaget som gått på samråd avviker från vad som anges i den fördjupade översiktsplanen, därför handläggs ärendet med ett utökat förfarande.

Enligt kommunens bedömning kvarstår allmänhetens möjlighet till att nyttja de leder som passerar i och i anslutning till planområdet även efter ett plangenomförande.

Då vilda djur tenderar att röra sig över stora områden och detaljplanens yta i förhållande till storleken på olika vilda djurs revir är begränsad har inte kommunen funnit behov av att inventera området efter vilt. Även utformningen i den fördjupade översiktsplanen skulle medföra en begränsning i vilda djurs möjlighet att röra sig i området. Sammantaget bedöms inte avvikelserna från den fördjupade översiktsplanen leda till väsentligt försämrade livsvillkor för de vilda djur som rör sig i området. Planförslaget har tre släpp/öppningar som möjliggör för djur att ta sig från området söder om Gamla vägen till området norr om Gamla vägen.

Länsstyrelsen Jämtland delar kommunens bedömning om hur detaljplanen påverkar rennäringen. Länsstyrelsen har inte lyft ljusföroreningar i sitt yttrande varför kommunen inte avser att utreda detta vidare. Gällande artskydd och behovet av artskyddsdispens är det något som kommunen kommer utreda vidare inför granskning av detaljplanen. Inför granskningen ska även en dagvattenutredning tas fram.

I hanteringen av strandskydd inom LIS-område har utgångspunkten varit vad som anges i kommunens LIS-plan. Av LIS-planen framgår att både permanent- och fritidsbostäder bedöms vara sådan bebyggelse som är av betydelse för landsbygden. Synpunkter på LIS-planen i sig kan inte hanteras inom ramen för denna detaljplan.

15. 2023-01-30

Privatperson 5

Vi motsätter oss delar av exploateringen och som en av de närmast berörda fastigheterna Funäsdalen 12:31 har vi för oss några viktiga synpunkter.

Det är bra att bebyggelsen har anpassats till resultatet av naturvärdesinventeringen men exploateringsgraden i antalet tomter är betydligt större än vad föpen anger. Sex tomter har blivit femton och byggrätterna på varje tomt är betydligt större än de i vårt område och taknockhöjden är inte reglerad. Risken för överexploatering i förhållande till naturvärden och befintlig bebyggelse är stor.

För att minska risken för störningar mot vår fastighet föreslår vi därför att samtliga 6 tomter söder om Gamlavägen undantas, dvs inkl de gäller 3 tomter som gränsar mot 12:31.

Området har höga naturvärden och denna del av Tännålen är som smalast just här och vi anser därför att strandskyddet skall beaktas utan undantag.

Det är mark som kan läggas till NATUR-området och får därför en viktig funktion för det rörliga djurlivet som del i en passage mellan Hamrafjellet till Tännån och vidare över dalgången.

Den goda växtligheten på sydvästberget Hamrafjellet är avsatt som naturreservat och närheten till Tännån. Samtliga källflöden i den trånga dalgången har i alla tider lockat till rikt djurliv. Det visar bla det forntida fångstgropsystemet i närheten och efter många år i området ser vi mycket vilt som älg, ren, rådjur, räv, hare och rovfåglar som hökuggla, kungsörn och tornfalk vistas här, även järv kan spåras.

Kommentar:

Den fördjupade översiktsplanen är ett vägledande dokument. De avsteg som gjorts från utpekandet i den fördjupade översiktsplanen grundar sig delvis i resultatet av genomförd fågel- och naturvärdesinventering. Utformningen av planen är gjord med hänsyn till inventerade arter. Inför granskning kommer kommunen se över skyddade arter och eventuellt behov av att anpassa planen ytterligare. Kommunens bedömning är att planförslaget ligger i linje med intentionerna i den fördjupade översiktsplanen.

I hanteringen av strandskydd inom planområdet tas utgångspunkt i kommunens LIS-plan. Inom planområdet avser

kommunen att upphäva strandskyddet inom kvartersmark för bostäder och tekniska anläggningar samt för allmän plats Gata. Motsvarande bestämmelse finns i den detaljplan som gäller för angränsande område längs med Gamla vägen.

16. 2023-01-30**Länsstyrelsen Jämtland**Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör geoteknisk säkerhet, strandskydd samt miljö kvalitetsnormer för vatten måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges för att ett antagande inte ska prövas av Länsstyrelsen.

Riksintresse för rennäring

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att riksintresset för rennäring inte påtagligt påverkas negativt då planområdet ligger i anslutning till befintlig bebyggelse och utgör en förtätning. Planområdet ligger utanför utpekade riksintresseområde och Länsstyrelse bedömer att den indirekta påverkan inte är betydande då planförslaget medger relativt få nya småhus.

Geotekniska säkerhetsfrågor

För att kunna visa att planområdet är lämpligt för planerad exploatering med hänsyn till risken för skred och erosion behöver den geotekniska undersökningen kompletteras enligt yttrande från Statens geotekniska institut (SGI). SGI efterfrågar en tydligare redovisning av utförd geoteknisk undersökning, bedömning av markstabilitet för område avsatt för tekniska anläggningar, väg och vid sektion A-A i riktning söder och sydväst samt en känslighetsanalys av grundvattenytans läge på utförda stabilitetsberäkningar.

Slänterna mot Tännån är branta och det förekommer spår av ravinbildningar i sluttningarna ned mot ån. Omhändertagande av dagvatten inom planområdet är därför särskilt viktigt för att motverka erosion och ravinbildning i sluttningarna ned mot Tännån, vilket kan påverka stabilitetsförhållanden inom planområdet.

Dagvattenutredningen bör inkludera beskrivna risker och ta höjd för framtida klimatförändringar och ökad förekomst av skyfall. Föreslagna dagvattenåtgärder behöver i den mån det är möjligt regleras i plankartan.

Av analys i PM Geoteknik framgår att växtligheten i slänterna förbättrar slänternas förmåga att motstå erosion och att

växtligheten därför bör bibehållas intakt vid exploatering. Länsstyrelsen anser att det behöver klargöras om växtligheten i slänterna behöver bevaras intakt för att marken inom planområdet ska bli lämplig.

Enligt PM geoteknik ska stabilitetsberäkningar vara utförda för beskrivna slänter i PM men Länsstyrelsen kan inte hitta redovisning av stabilitetsberäkningar för sektion D-D. Länsstyrelsen uppmärksammar även att stabilitetsberäkningarna har förutsatt en last från byggnader på 15 kPa. Plankartan reglerar dock inte bebyggelsens höjd och därför är det oklart om förutsättningarna för stabilitetsberäkningarna stämmer överens med det som detaljplanen tillåter. Detta behöver tydliggöras. SGIs yttrande bifogas i sin helhet.

MKN vatten

Länsstyrelsen har svårt att yttra sig om förslag till detaljplan kommer att kunna följa MKN för Tännån då dagvattenutredning tas fram inför granskning.

Kommande dagvattenutredning behöver beakta föroreningsituation för planförslaget och hur dagvattenåtgärder ska utformas så att inte negativ påverkan på Tännåns miljö kvalitetsnormer sker. Utredningen bör även redogöra för eventuella risker med materialtransport under byggskedet och hur det ska hanteras.

Strandskydd

I planhandlingarna har strandskydd hanterats utifrån närheten till Tännån. Av naturvärdesinventeringen framgår dock att det i planområdets västra del finns ett fuktigt kärr som bildats i ett utflödesområde för grundvatten. Även norr om och i den östra delen av planområdet som planlagts som natur finns källdråg som bildas genom utströmmande grundvatten. Vidare beskrivs att ett par av källdrågen tar sin början i tydliga källsprång där klarvattensamlingar ger upphov i små bäckar som letar sig ned i sina respektive.

Om det fuktiga kärret, källdrågen och de små bäckarna bedöms omfattas av strandskydd behöver det tydliggöras i kommande planhandlingar. Det behöver även i plankarta säkerställas en fri passage för allmänheten och bevarande av goda livsvillkor för djur- och växtlivet i förhållande till dessa vatten om strandskydd gäller.

Råd och allmänna synpunkter **Avlopp och renhållning**

Kommunen behöver redogöra för att planen kan genomföras utan att man överskrider reningsanläggningens tillståndsgivna kapacitet och att planen inte äventyrar reningsanläggningens förmåga att följa EU:s avloppsdirektiv. Detta är särskilt relevant för just Tännadalens reningsanläggning där det tidigare funnits ett överträdelseärende kopplat till avloppsdirektivet, då anläggningen inte klarade av att rena avloppsvattnet tillräckligt utifrån de begränsningsvärden som satts på EU-nivå.

Kommunen behöver också redogöra för hur många personekvivalenter planen omfattar och sätta det i perspektiv till andra planer i området som också påverkar reningsverket.

Naturvärden och artskydd

Naturvärdesinventeringen konstaterar att flertalet fågelarter varav flera rödlistade arter har revir inom planområdet. En artskyddsutredning gällande fåglar behöver därför göras, innehållandes en bedömning av påverkan som genomförande av detaljplanen kan komma att ha utifrån arternas populationsstatus och ekologiska behov. Fokus bör ligga på rödlistade arter och arter som är mer störningskänsliga. Utredningen behöver titta på i vilken grad exploateringen kan komma att påverka berörda fågelarters bevarandestatus på lokal, regional och nationell nivå. Det behöver framgå hur man kan anpassa detaljplanen så att inte fridlysningsbestämmelserna blir aktuella om man vill bygga enligt den.

Gällande de fridlysta kärlväxter som dokumenterats i naturvärdesinventeringen gör Länsstyrelsen bedömningen att tillräcklig anpassning av planen har gjorts för att inte påverka arternas bevarandestatus på lokal, regional, nationell nivå. För de arter som förekommer inom det som planeras för exploatering kommer en prövning av artskyddet behövas och en ansökan om dispens lämnas in.

Bedömningen av detaljplanens lämplighet utifrån artskyddet görs som en helhet. Länsstyrelsen rekommenderar därför att område med naturvärdesklass 1 (högsta naturvärde) inkluderas i planområdet och planläggs som Natur. Kommunen har en viktig roll när det kommer till artskyddet. Detaljplaner och bygglov kan ha en stor inverkan på skyddade arter. Det är därför av stor vikt att kommunen inkluderar området med höga naturvärden i detaljplanen för att skydda de arter och naturvärden som förekommer.

Arkeologi

Den arkeologiska utredningen avseende fäboden är genomförd och resulterade i bedömningen att det är en övrig kulturhistorisk lämning. Länsstyrelsen har därmed inga synpunkter på detaljplanen ur arkeologisk synpunkt.

Berg- och Härjedalens miljö- och byggnämnd*Kommentar:*

Den dagvattenutredning som ska genomföras får ta höjd för framtida klimatförändringar och om kommunen ser behov av det kommer plankartan reglera dagvattenåtgärder. Utredningen ska även beakta föroreningsituationen och hur dagvattenåtgärder ska utformas så att inte negativ påverkan på Tännåns miljö kvalitetsnormer sker.

Kommunen ser över beskrivna vattendrag och deras eventuella omfattning av strandskydd. Vidare kompletteras planbeskrivningen med ett utökat resonemang om kapacitet i reningsanläggningen och hur många personekvivalenter planen omfattar.

Gällande naturvärden och artskydd tas område med naturvärdesklass 1 in i planområdet och regleras till allmän plats Natur. Planbeskrivningen kompletteras med en bedömning om hur ett plangenomförande kan komma att påverka olika fågelarters populationsstatus och ekologiska behov, med fokus på rödlistade arter och arter som är mer störningskänsliga. Även eventuell påverkan på arternas bevarandestatus på lokal, regional och nationell nivå tas med.

Inför ett antagande av planen kommer en ansökan om artskyddsdispens lämnas in om det i den slutliga utformningen av planområdet finns fridlysta arter kärlväxter inom de områden som avser att exploateras.

Berg- och Härjedalens miljö- och byggnämnd

Sammanfattning av synpunkter och kommentarer till dessa

Flera privatpersoner lyfter att planförslaget avviker från den fördjupade översiktsplanen. Vatten- och miljöresurs efterfrågar hänvisning till de lokala föreskrifterna och Telia upplyser om att eventuell flytt av ledningar bekostas av exploitören. Till skillnad från Länsstyrelsen Jämtland så delar inte Härjedalens fjällmuseum kommunens bedömningar och avgränsningar utifrån genomförd arkeologisk utredning. Samebyn Ruvhten sijte vill att det i planhandlingarna förtydligas att det vistas renar i området och efterfrågar arkeologisk utredning med fokus på samiska fornlämningar. Både Lantmäteriet och Västra Tännadalens samfällighetsförening påtalar brister i beskrivning av gemensamhetsanläggningar. Flera privatpersoner efterfrågar en viltinventering och i relation till genomförd fågelinventering efterfrågar Länsstyrelsen en artskyddsutredning. På grund av att dagvattenutredning tas fram först till granskning saknar Länsstyrelsen möjlighet att yttra sig om huruvida förslaget kommer kunna följa MKN för Tännån.

Ändringar efter genomfört samråd

Kommunen har uppdaterat handlingar enligt flera lämnade synpunkter. Bland annat har ytterligare område lagts till detaljplanen och reglerats till Natur samt att höjd på tillkommande byggnader reglerats. Gällande hantering av avfall hänvisas till de lokala föreskrifterna och beskrivning av gemensamhetsanläggningar har förtydligats.

Samrådsredogörelsen är sammanställd av:

Ellinor Karlsson
Planingenjör
Miljö- och byggavdelningen
Berg och Härjedalens kommun

Bilaga 1, Länsstyrelsen yttrande i sin helhet sida 1 av 4

 <p>Länsstyrelsen Jämtlands län Samhällsenheten</p>	<p>Samrådsyttrande</p> <p>Datum 2023-01-30</p> <p>Härjedalen kommun mob@berg.se</p>	<p>Ärendebeteckning 402-9293-22</p>	<p>1 (4)</p>
<p>Samråd om förslag till detaljplan för del av Funäsdalen 12:18 i Härjedalens kommun</p>			
<p>Beskrivning av ärendet</p> <p>Länsstyrelsen har fått planhandlingar för samråd. Detaljplanen handläggs enligt reglerna för utökat planförfarande 5 kap. 7 § plan- och bygglagen, PBL (2010:900). Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för etablering av bostäder i form av småhus inom delar av fastigheten 12:18, som sedan tidigare är obebyggt.</p>			
<p>Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning</p> <p>Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör geoteknisk säkerhet, strandskydd samt miljö kvalitetsnormer för vatten måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges för att ett antagande inte ska prövas av Länsstyrelsen.</p>			
<p>Riksintresse för rennärning</p> <p>Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att riksintresset för rennärning inte påtagligt påverkas negativt då planområdet ligger i anslutning till befintlig bebyggelse och utgör en förtätning. Planområdet ligger utanför utpekade riksintresseområde och Länsstyrelse bedömer att den indirekta påverkan inte är betydande då planförslaget medger relativt få nya småhus.</p>			
<p>Geotekniska säkerhetsfrågor</p> <p>För att kunna visa att planområdet är lämpligt för planerad exploatering med hänsyn till risken för skred och erosion behöver den geotekniska undersökningen kompletteras enligt yttrande från Statens geotekniska institut (SGI). SGI efterfrågar en tydligare redovisning av utförd geoteknisk undersökning, bedömning av markstabilitet för område avsatt för tekniska anläggningar, väg och vid sektion A-A i riktning söder och sydväst samt en känslighetsanalys av grundvattenytans läge på utförda stabilitetsberäkningar.</p> <p>Slänterna mot Tännån är branta och det förekommer spår av ravinbildningar i slutningarna ned mot ån. Omhändertagande av dagvatten inom planområdet är därför särskilt viktigt för att motverka erosion och ravinbildning i slutningarna ned mot Tännån, vilket kan påverka stabilitetsförhållanden inom planområdet.</p>			
<p>Postadress: 831 86 Ostersund Telefon: 010-225 30 00 E-post: jamtland@lansstyrelsen.se Webb: lansstyrelsen.se/jamtland</p>			

Bilaga 1, Länsstyrelsen yttrande i sin helhet sida 2 av 4

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Samrådsyttrande

Datum
2023-01-30

Ärendebeteckning
402-9293-22

2 (4)

Dagvattenutredningen bör inkludera beskrivna risker och ta höjd för framtida klimatförändringar och ökad förekomst av skyfall. Föreslagna dagvattenåtgärder behöver i den mån det är möjligt regleras i plankartan.

Av analys i PM Geoteknik framgår att växtligheten i slänterna förbättrar slänternas förmåga att motstå erosion och att växtligheten därför bör bibehållas intakt vid exploatering. Länsstyrelsen anser att det behöver klargöras om växtligheten i slänterna behöver bevaras intakt för att marken inom planområdet ska bli lämplig.

Enligt PM geoteknik ska stabilitetsberäkningar vara utförda för beskrivna slänter i PM men Länsstyrelsen kan inte hitta redovisning av stabilitetsberäkningar för sektion D-D. Länsstyrelsen uppmärksammar även att stabilitetsberäkningarna har förutsatt en last från byggnader på 15 kPa. Plankartan reglerar dock inte bebyggelsens höjd och därför är det oklart om förutsättningarna för stabilitetsberäkningarna stämmer överens med det som detaljplanen tillåter. Detta behöver tydliggöras.

SGIs yttrande bifogas i sin helhet.

MKN vatten

Länsstyrelsen har svårt att yttra sig om förslag till detaljplan kommer att kunna följa MKN för Tännån då dagvattenutredning tas fram inför granskning.

Kommande dagvattenutredning behöver beakta föroreningsituation för planförslaget och hur dagvattenåtgärder ska utformas så att inte negativ påverkan på Tännåns miljö kvalitetsnormer sker. Utredningen bör även redogöra för eventuella risker med materialtransport under byggskedet och hur det ska hanteras.

Strandskydd

I planhandlingarna har strandskydd hanterats utifrån närheten till Tännån. Av naturvärdesinventeringen framgår dock att det i planområdets västra del finns ett fuktigt kärr som bildats i ett utflödesområde för grundvatten. Även norr om och i den östra delen av planområdet som planlagts som natur finns källdråg som bildas genom utströmmande grundvatten. Vidare beskrivs att ett par av källdrågen tar sin början i tydliga källsprång där klarvattensamlingar ger upphov i små bäckar som letar sig ned i sina respektive fuktsvackor. Kärret och källdrågen syns även tydligt i höjd- och fuktighetskarta.

Om det fuktiga kärret, källdrågen och de små bäckarna bedöms omfattas av strandskydd behöver det tydliggöras i kommande planhandlingar. Det behöver även i plankarta säkerställas en fri passage för allmänheten och bevarande av goda livsvillkor för djur- och växtlivet i förhållande till dessa vatten om strandskydd gäller.

Bilaga 1, Länsstyrelsen yttrande i sin helhet sida 3 av 4

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Samrådsyttrande

Datum
2023-01-30

Ärendebeteckning
402-9293-22

3 (4)

Råd och allmänna synpunkter

Under samrådet ger Länsstyrelsen råd om tillämpningen av 2 kap. PBL. Om det behövs från allmän synpunkt ger Länsstyrelsen även råd i övrigt om tillämpningen av PBL.

Avlopp och renhållning

Kommunen behöver redogöra för att planen kan genomföras utan att man överskrider reningsanläggningens tillståndsgivna kapacitet och att planen inte äventyrar reningsanläggningens förmåga att följa EU:s avloppsdirektiv. Detta är särskilt relevant för just Tännadalens reningsanläggning där det tidigare funnits ett överträdelseärende kopplat till avloppsdirektivet, då anläggningen inte klarade av att rena avloppsvattnet tillräckligt utifrån de begränsningsvärden som satts på EU-nivå. Kommunen behöver också redogöra för hur många personekvivalenter planen omfattar och sätta det i perspektiv till andra planer i området som också påverkar reningsverket.

Naturvärden och artskydd

Naturvärdesinventeringen konstaterar att flertalet fågelarter varav flera rödlistade arter har revir inom planområdet. En artskyddsutredning gällande fåglar behöver därför göras, innehållandes en bedömning av påverkan som genomförande av detaljplanen kan komma att ha utifrån arternas populationsstatus och ekologiska behov. Fokus bör ligga på rödlistade arter och arter som är mer störningskänsliga. Utredningen behöver titta på i vilken grad exploateringen kan komma att påverka berörda fågelarters bevarandestatus på lokal, regional och nationell nivå. Det behöver framgå hur man kan anpassa detaljplanen så att inte fridlysningsbestämmelserna blir aktuella om man vill bygga enligt den.

Gällande de fridlysta kärlväxter som dokumenterats i naturvärdesinventeringen gör Länsstyrelsen bedömningen att tillräcklig anpassning av planen har gjorts för att inte påverka arternas bevarandestatus på lokal, regional, nationell nivå. För de arter som förekommer inom det som planeras för exploatering kommer en prövning av artskyddet behövas och en ansökan om dispens lämnas in.

Bedömningen av detaljplanens lämplighet utifrån artskyddet görs som en helhet. Länsstyrelsen rekommenderar därför att område med naturvärdesklass 1 (högsta naturvärde) inkluderas i planområdet och planläggs som Natur. Kommunen har en viktig roll när det kommer till artskyddet. Detaljplaner och bygglov kan ha en stor inverkan på skyddade arter. Det är därför av stor vikt att kommunen inkluderar området med höga naturvärden i detaljplanen för att skydda de arter och naturvärden som förekommer.

Bilaga 1, Länsstyrelsen yttrande i sin helhet sida 4 av 4

	Länsstyrelsen Jämtlands län	Samrådsyttrande	4(4)
		Datum 2023-01-30	Ärendebeteckning 402-9293-22

Arkeologi

Den arkeologiska utredningen avseende fäboden är genomförd och resulterade i bedömningen att det är en övrig kulturhistorisk lämning. Länsstyrelsen har därmed inga synpunkter på detaljplanen ur arkeologisk synpunkt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av samhällsplanerare Frida Säwe med samhällsplanerare Carolin Haglund som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilaga för kännedom:

Kopia av yttrande till Länsstyrelsen från Statens geotekniska institut, daterat 2023-01-20

Kopia av yttrande till Länsstyrelsen från Trafikverket, daterat 2023-01-12

Bilaga 2, SGI:s yttrande i sin helhet sida 1 av 2

Datum 2023-01-20 Diarie nr 5.1-2112-1257
Ert datum 2022-12-21 Er beteckning 402-9293-22

Vår referens
Karin Lundström

Länsstyrelsen Jämtlands län
jamtland@lansstyrelsen.se
Kopia: carolin.haglund@lansstyrelsen.se

Detaljplan för Funäsdalen 12:18, Härjedalens kommun

Yttrande över samrådshandling

Statens geotekniska institut (SGI) har från Länsstyrelsen i Jämtlands län erhållit rubricerad detaljplan med önskemål om yttrande. SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, såsom hantering av radon, ingår således inte.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för etablering av bostäder i form av småhus inom delar av fastigheten Funäsdalen 12:18, som sedan tidigare är obebyggt.

Underlag:

- 1 Planbeskrivning detaljplan för Funäsdalen 12:18, Härjedalens kommun, daterad 21021-08-26.
- 2 Plankarta detaljplan för Funäsdalen 12:18, Härjedalens kommun, daterad 2022-11-17.
- 3 PM Geoteknik. Ny detaljplan för Funäsdalen 12:18. Upprättad av MITTA, daterad 2022-09-30.

SGI:s synpunkter

Planområdet är beläget mellan byarna Hamra och Tännålen i nordvästra delarna av Härjedalens kommun, cirka 15 kilometer väst om Funäsdalen. Norr om området passerar riksväg 84 och söder om området rinner Tännån. Området är delvis kuperat, framförallt i anslutning till Tännån.

Enligt SGU:s jordartskarta består jordlagren (ned till 0,5 m djup) av svämsediment närmast Tännån. En bit från ån förekommer grovsilt eller finsand, isålvssediment och närmast väg 84 morän. Enligt SGU:s översiktliga jorddjupsmodell kan jorddjupen skattas till mellan 10 och 20 meter.

Utförd fältkartering [3] visar sandiga och grusiga jordarter överst i jordprofilen (okulärt bedömda vid fältbesök). Den översiktliga geotekniska fältundersökningen anger att de översta cirka 1 till 2 metrarna av jordlagren är något lösare lagrad och att därunder ökar lagringstäthet till mycket fast lagrad jord. Grundvattenytan bedöms i samma utredning ligga på stort djup, dock har inga grundvattenmätningar utförts. Vi saknar en redovisning på plan och i sektion av resultaten från de geotekniska

Statens geotekniska institut

581 93 LINKÖPING
Besöksadress: Olaus Magnus väg 35

Telefon: 013-20 18 00
E-post: sgi@sgi.se

Bankgiro: 5211-0053
Org.nr: 202100-0712

1 (2)

Dnr MBN 2021-000972 – Datum 2023-01-30

Bilaga 2, SGI:s yttrande i sin helhet sida 2 av 2

Datum
2023-01-20
Diarie nr
5.1-2112-1257
Ert datum
2022-12-21
Er beteckning
402-9293-22

undersökningarna. Utan dessa är det svårt att bedöma rimligheten i val av egenskaper och i utförda beräkningar. SGI rekommenderar att geotekniska undersökningar presenteras i en markteknisk undersökningsrapport (MUR).

Stabilitetsberäkningar har utförts för tre sektioner mot Tännån. I beräkningar har jordlagrens tekniska egenskaper antagits baserat på erfarenhetsvärden och på utförda sonderingar med hjälp av empiriska samband. En grundvattenyta på cirka 8 meters djup under markytan har antagits. Resultaten visar tillfredsställande stabilitet förutom i sektion E-E. Av plankartan framgår dock att tomten vid denna sektion är borttagen. Ett område som på plankartan är avsatt för tekniska anläggningar (blå färg, benämnd E) finns inte med i det område som den geotekniska undersökningen omfattade. Då denna tomt angränsar mot Tännån och tomten ligger i direkt anslutning till släntrösk, saknar vi en stabilitetsberäkning av slänten och anser att handlingen behöver kompletteras med en sådan. Vidare anser vi att stabiliteten för den del av vägen genom planområdet som ligger nordväst om område E, bör värderas. För tomten vid sektion A-A saknar vi en bedömning av stabiliteten i riktning åt söder och sydväst, eftersom slänterna där ser högre och brantare ut än den som beräknats. Vi saknar även en känslighetsanalys av grundvattenytans läge på de utförda stabilitetsberäkningarna, alternativt att grundvattenmätningar utförs.

Då jordlagren i området är erosionskänsliga, slänterna mot Tännån branta och då det förekommer spår av ravinbildningar i sluttningarna ned mot ån anser vi att det krävs anvisningar kopplat till dagvattenhantering. Detta för att motverka erosion och ravinbildningar i sluttningarna som kan påverka stabilitetsförhållanden inom planområdet.

Ärendets handläggning

Beslut i detta ärende har tagits av Enhetschef Maria Kristensson efter föredragning av geotekniker Karin Lundström.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT
Planenheten
Enligt uppdrag

Karin Lundström

Statens geotekniska institut

581 93 LINKÖPING
Besöksadress: Olaus Magnus väg 35

Telefon: 013-20 18 00
E-post: sgi@sgi.se

Bankgiro: 5211-0053
Org.nr: 202100-0712